

Editorial

UN NOU REPTA: LA COOPERACIÓ I SOLIDARITAT ARXIVÍSTICA INTERNACIONAL A L'ABAST DE TOTTHOM

Amb l'entrada d'un nou mandat (2009-2013) de la Junta Directiva d'Arxivers sense Fronteres s'inicia una nova etapa amb il·lusió i ganes d'impulsar nous projectes de cooperació. Al llarg dels deu darrers anys AsF tanca una etapa en què ha realitzat molts projectes que hem aplegat en una publicació (*Arxius i Cooperació, 2008*) i ens hem renovat: hi ha nova junta i estrenem una seu remodelada. Amb tot, el nostre programa d'actuació segueix apostant per l'organització dels arxius com una eina eficaç de foment de la transparència de les administracions públiques i que al mateix temps permeti l'accés a la informació produïda pels afers públics dels i cap els ciutadans i que resta continguda als arxius.

En la mateixa línia, volem apostar també per la formació. En el decurs dels darrers anys hem copsat com en la gran majoria de projectes de cooperació ha estat necessari impartir nocions bàsiques d'arxivística per tal de facilitar una bona gestió dels fons documentals que s'han organitzat. En aquest marc ens interessa potenciar la formació dels arxivers/es i d'aquelles altres persones que, atesa la seva professió, desenvolupen alguna responsabilitat vinculada amb la gestió d'un fons documental, com és el cas per exemple, de les entitats vinculades en la

persones sensibles al món de la cooperació i els arxius a les quals convidem a col·laborar amb nosaltres. Hi ha molta feina a fer i ens cal una major implicació dels arxivers i més projecció social.

El nostre compromís apunta també a impulsar i consolidar Arxivers sense

defensa dels drets humans. Amb aquest objectiu volem impulsar una formació *on line* en arxivística i gestió dels documents per tal que les distàncies no siguin una frontera que impedeixi accedir a una formació completa i actual de tots aquells que ho necessiten.

Un altre dels reptes que la nova junta es proposa és el de difondre més àmpliament les activitats i els projectes de cooperació que desenvolupem. En els darrers anys AsF ha viscut un important creixement, tant pel que fa al nombre de projectes que s'estan desenvolupant, com també pel que fa a les múltiples accions i relacions institucionals que s'han portat a terme a l'entorn de la cooperació. Però també és cert, que encara som una ONG força desconeguda per una gran part de la ciutadania i fins i tot entre els propis arxivers. Volem encetar una nova línia de difusió de les actuacions que es fan a AsF per tal de connectar millor amb els socis i també poder arribar a d'altres

Fronteres Internacional, la xarxa d'entitats de països -deu actualment- organitzada a l'entorn de la cooperació i la solidaritat arxivística internacional. Des de la nostra posició, AsF-Espanya, continuarem apostant pels projectes d'actuació conjunta amb les AsF d'arreu del món, per tal d'unir esforços i rendibilitzar la tasca de cooperació comuna, però alhora també volem potenciar una millora en la comunicació de les actuacions que s'estan duent a terme mitjançant les eines de difusió que tenim al nostre abast, el butlletí informatiu i el WEB. Volem arribar als arxivers d'arreu del món per tal de donar a conèixer les actuacions que s'estan fent a l'entorn de la cooperació i la solidaritat arxivística internacional i així mateix impulsar la creació de noves entitats d'AsF en aquells països on hi hagi un grup d'arxivers engrescats a treballar en nous projectes amb nosaltres.

sumari

- Editorial
- Projectes
- Notícies
- Junta Directiva

ESTADA D'UN ARXIVER SAHRAUÍ EN ARXIUS ESPANYOLS

■ Arxivers sense Fronteres lidera des del 2006 un projecte de cooperació amb l'Arxiu Nacional Sahrauí amb seu als campaments de refugiats de Tindouf, Argèlia. Després d'una prospecció inicial el 2007, cooperants d'AsF realitzaren cursos de formació bàsica pels responsables de l'Arxiu a la seu del mateix a Argèlia.

A finals del 2008, i amb el patrocini del Ministeri de Cultura, AsF llença l'idea d' oferir una formació pràctica en diversos arxius espanyols. La proposta rep una molt bona acollida: deu arxius manifesten la seva disposició a participar en el projecte. Així, l'arxiver sahrauí Salec Moh Iahadhi Lefdeid, arriba el 25 de març a Barcelona per fer una estada formativa de dos mesos. Durant el primer mes, assisteix a la reunió del grup d'arxius municipals que dirigeix i coordina la Diputació de Barcelona, visita l'arxiu del Parlament de Catalunya, una exposició sobre el paper dels arxius locals i pren contacte amb els fons i el funcionament de l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat.

A principis d'abril inicia estades més llargues que li permetran treballar directament amb la documentació. Fa pràctiques durant diversos dies a l'arxiu Municipal de Granollers, i posteriorment continua la seva formació durant dues setmanes a l'arxiu municipal de Torredembarra. Cal dir que aquest ajuntament ja havia col·laborat amb l'arxiu sahrauí el 2008 amb la compra d'un cotxe 4 x 4 per l'arxiu sahrauí.

En una segona fase en Salec Moh va a Madrid on inicia el contacte amb grans arxius: del 20 al 30 d'abril realitza pràctiques a l'Arxiu Provincial adscrit a la Subdirecció General de Archivos de la Comunidad de Madrid i posteriorment, del 4 al 15 de maig continua l'estada formativa a Valladolid on pot conèixer l'Arxiu Municipal i l'Arxiu de las Cortes de Castilla y León. Després de l'estada a Valladolid, Salec

Archivo Provincial de la Subdirección General del Archivo de la Comunidad de Madrid, abril 2009.

Moh realitza una estada formativa a l'arxiu municipal de Palafrugell, Girona. Finalment acaba la seva estada formativa a Espanya assistint al XII Congrés d'Arxivística de Catalunya *L'accés als arxius: protecció i dret a la informació*, celebrat a Tarragona del 21 al 23 de maig.

REUNIÓ DEL CONSELL CONSULTIU INTERNACIONAL DEL PROJECTE DE RECUPERACIÓ DE L'ARXIU HISTÒRIC DE LA POLICIA NACIONAL DE GUATEMALA

■ El Consell Consultiu Internacional del Projecte de Recuperació de l'Arxiu Històric de la Policia Nacional (AHPN) de Guatemala, del que AsF és membre, va ser convocat per la *Procuraduría de los Derechos Humanos de Guatemala* els dies 24 a 26 de març de 2009 a la ciutat de Guatemala.

Durant el consell es va presentar l'Informe especial de l'Arxiu Històric de la Policia Nacional *El derecho a Saber*, el qual havia generat molta expectació perquè suposa un pas endavant en la lluita contra la impunitat dels crims i violacions dels drets humans. Aquest informe conté dades de les investigacions portades a terme a l'AHPN amb documents d'una etapa important de la història guatemalteca que abarca dels anys 1975 a 1985.

El membres del Consell Consultiu Internacional van assistir a l'acte d'inau-

guració del *Servei de Referències sobre violacions dels drets humans (SEREVID)* ubicat en les mateixes instal·lacions de l'Arxiu. Aquest servei ha estat creat per donar accés als documents una vegada han estat degudament classificats, ordenats i digitalitzats. En aquest moment hi ha 8 milions de documents digitalitzats.

La visita a les instal·lacions de l'AHPN va suposar un gran satisfacció per a tots els membres del consell que van poder comprovar els grans avenços en els treballs de recuperació de l'arxiu durant els dos anys que ha transcorregut des de la creació del consell.

AsF va felicitar a l'equip per la tasca realitzada al mateix temps que va demostrar la seva gran preocupació per les condicions de seguretat de l'arxiu en aquests moments.

AHPN març 2007

AHPN març 2009

PROJECTES

CAMPS DE TREBALL A FÈS

■ Durant el dies 2 a 16 de juny tingué lloc el 5è camp de treball en el marc del projecte d'Organització de l'Arxiu de la Comuna Urbana de Fès, al Marroc. Malgrat que seguim mantenint el nom de "camp de treball" en aquesta ocasió es tractà, més aviat, d'una estada de 4 tècnics arxiviers per tal de realitzar tasques d'aprofundiment, en diferents vessants de l'arxivística, per tal d'assolir diversos objectius de les properes fases del projecte.

En aquest sentit, s'obriren línies de treball amb cadascun del cooperants i el personal tècnic local per tal d'establir els fonaments de relacions més personalitzades. El fet de treballar en petits equips ens permetrà una millor dedicació de manera que la cooperació

esdevindrà molt més efectiva, especialment en el pla teòric i d'assessorament.

Les línies de treball establertes han consistit bàsicament en la revisió i estudi del quadre provisional de classificació, amb explicació de conceptes i tècniques per a un correcte desenvolupament de l'estructura jeràrquica funcional (s'ha insistit especialment en l'elaboració d'un registre de sèries documentals i d'un instrument de descripció de funcions). Així mateix, ha estat objecte d'activa participació l'estudi de camp realitzat per a elaborar la futura proposta de reglament intern de l'arxiu, valorant les necessitats quant a instruments normatius i gestió documental.

Altres actuacions realitzades per l'equip

de cooperants s'han orientat, per exemple, a definir els elements descriptius de la secció de *Contractació Administrativa*, analitzar i proposar una estructura i continguts per a la futura pàgina web de l'arxiu, o el plantejament d'activitats de difusió i projecció social de l'arxiu.

NOTÍCIES

CONSTITUCIÓ D'ARXIVERS SENSE FRONTERES MÈXIC

■ El passat mes d'abril es va constituir una altra ONG a l'entorn de la cooperació i solidaritat arxivística internacional. Amb el nom de *Colegio Nacional de Archivistas de México. Archiveros sin Fronteras-México* un grup d'arxiviers s'han afegit a treballar a la xarxa d'entitats d'Arxiviers sense Fronteres Internacional. Ja són deu les ONG que conformen la nostra plataforma d'entitats: Espanya, Argentina, Perú, Equador, Bolívia, Uruguai, Brasil França, Colòmbia i Mèxic.

REUNIONS DE LA CAA

■ La Coordinadora d'Asociaciones de Archiveros y Gestores de Documentos (CAA), plataforma comú que representa al col·lectiu d'associacions professionals d'arxiviers, es va reunir els dies 7 de març a Madrid i 6 de juny a Toledo. Entre els punts tractats ressaltem la presentació del treball realitzat sobre les competències professionals i la proposta de difusió de la imatge de l'arxiver/a en la societat.

<http://www.archiveros.net>

ASF A CORDOBA

■ AsF va participar entre altres entitats culturals en una taula rodona amb motiu de les *X Jornadas Regionales de Voluntariado Cultural* que es van celebrar a Córdoba els dies 13 i 14

d'abril de 2009, organitzades per la Junta d'Andalusia. Durant la trobada es van exposar les accions i projectes que les diverses entitats presents a la taula rodona estan realitzant per tal de fomentar el voluntariat cultural. Així mateix, el dia 14 d'abril es va fer una presentació pública d'AsF a Córdoba en un acte organitzat per la *Asociación de Archiveros de Andalucía* al rectorat de la Universitat de Córdoba, al qual van assistir arxiviers d'aquesta comunitat autònoma i altres persones interessades en conèixer la nostra entitat.

CONFERÈNCIA DE LA SRA. EMILENE MARTÍNEZ DEL NATIONAL SECURITY ARCHIVE (EUA)

■ El 24 de febrer la Sra. Emilene Martínez del National Security Archive, ONG vinculada a la Universitat de George Washington (Washington, EUA) ens va oferir una conferència sobre l'Accés a la Informació als Estats Units organitzada conjuntament per AsF i el Consolat dels EUA a Barcelona. La Sra Martínez va explicar com als EUA el dret dels ciutadans a conèixer la informació de les administracions públiques ve regulat per la Freedom of Information Act, més coneguda com "FOIA", llei aprovada el 1966.

El National Security Archive s'ocupa de sol·licitar a les institucions públiques els documents que a iniciativa pròpia o dels

ciutadans els suscitin interès, i obliga el govern a revisar els documents classificats com a reservats; aquells que s'acordi desclassificar es podran consultar lliurement a la seu del National Security Archives o bé en el mateix <http://www.gwu.edu/~nsarchiv/>

ASF EN EL CONSELL DE PARTICIPACIÓ DEL MEMORIAL DEMOCRÀTIC

■ El 14 d'abril es va constituir el *Consell de Participació del Memorial Democràtic*. El Memorial, creat per llei el 2007 amb la finalitat de desplegar les polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya per a la recuperació, commemoració i foment de la memòria democràtica, completa la creació dels seus òrgans de govern. El Consell és un òrgan assessor que ha de transmetre les inquietuds de la societat civil participant en la definició del programa d'activitats de la institució i alhora de control, fent prevaldre el seu caràcter plural; integrat per 80 membres, s'organitza en 4 comissions: *comissió d'entitats de memòria històrica i lluita antifranquista* (on participa AsF), de cultura, de moviment ciutadà i de mitjans de comunicació. En la primera reunió de la comissió celebrada el 10 de juny, amb l'assistència d'AsF, es va aprovar el reglament del Consell de Participació, l'elecció de la portaveu de la comissió i el caràcter anual de les reunions ordinàries.

Acords Junta Directiva - AsF Espanya

Sessió 27 de gener de 2009

1. S'acorda aprovar la relació de projectes de cooperació que s'impulsaran aquest any 2009 i així mateix demanar les subvencions oportunes per tal de poder-los desenvolupar.
2. S'acorda organitzar conjuntament amb la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental del Departament de Cultura i el Consolat dels Estats Units a Barcelona la conferència de la Sra. Emilene Martínez del National Security Archives, sobre *L'Accés a la documentació en els Estats Units*, el dia 24 de febrer de 2009, al Palau Marc del Departament de Cultura.
3. S'acorda acceptar la invitació de LEFRIG. Centro de Documentación y Museo de la Resistencia del Pueblo Saharaui y la Solidaridad Internacional per a participar en el *Coloquio Internacional sobre la Memoria del Sahara* que es celebrarà a Madrid el dia 18 de febrer.
4. S'acorda acceptar la invitació de la Consejería de Cultura de la Junta de Andalucía per a participar a la taula rodona *Patrimonio documental y voluntariado*, en el marc de les *X Jornadas Regionales de Voluntariado Cultural*, que es celebrarà el dia 13 d'abril de 2009, a Còrdoba.
5. S'acorda que la Vicepresidenta assumeixi la Secretaria en funcions de la Junta Directiva d'AsF fins a la incorporació d'un/a nou/va Secretari/a.

Sessió 24 de febrer de 2009

1. S'acorda acceptar la invitació de la Direcció General de la Memòria Democràtica en formar part de la *Comissió d'Entitats de Memòria Històrica i lluita antifranquista Barcelona*. Així mateix la Junta nomena com a representant d'AsF en l'esmentada comissió el Sr. Salvador Cabré.
2. S'acorda invitar als socis d'AsF a la inauguració de la seu d'AsF el dia 29 d'abril a les 18h, atès que s'ha condicionat l'espai i el mobiliari.
3. S'acorda convocar als socis d'AsF a eleccions generals per tal de renovar-ne la Junta Directiva el dia 17 de juny de 2009, a les 18h., a la sala d'actes de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

Sessió 31 de març de 2009

1. S'acorda acceptar la subvenció nominativa per valor de 28.000 € concedida per la Subdirecció General de Archivos Estatales del Ministerio de Cultura per tal d'impulsar projectes de cooperació en arxius i gestió documental.
2. S'aprova la continuació del *Curs de formació de definició e implementació d'un SGD electrònic* al Perú per tal d'aplicar una proposta pràctica a una empresa portuària d'aquell país.
3. S'acorda l'organització d'un camp de treball d'arxiviers per tal de col·laborar amb l'organització de l'Arxiu de la Comuna Urbana de Fès pel proper mes de juny.
4. S'acorda felicitar a les dues coordinadores de la publicació del X aniversari d'AsF, Sres. Carla Bofill i M. Carme Martínez per la qualitat del seu resultat.
5. S'acorda acceptar l'ordinador portàtil de la Asociación para la Defensa del Patrimonio Bibliográfico y Documental de Cantabria, atesa la dissolució d'aquesta entitat.

Sessió 29 d'abril de 2009

1. S'acorda signar l'addenda del Conveni amb la Direcció General de la Memòria Democràtica del Departament de Relacions Institucionals, la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura i

Mitjans de Comunicació i Arxiviers sense Fronteres per tal de continuar cooperant amb el Projecte del Con Sud.

2. S'aprova cedir l'ordinador portàtil que ens va lliurar la Asociación para la Defensa del Patrimonio Bibliográfico y Documental de Cantabria a l'Arxiu Nacional Sahraui.
3. S'acorda organitzar el *III Seminari sobre Arxius i Drets Humans* en el marc del Projecte d'organització i accés als arxius i documents dels règims repressius de Llatinoamèrica a Montevideo (Uruguai) el mes de novembre del 2009.
4. S'acorda col·laborar amb AsF Colòmbia en el projecte de digitalització de la documentació d'entitats que treballen en la defensa dels drets humans en aquell país.
5. S'acorda oferir la col·laboració d'Arxiviers sense Fronteres a l'Arxiu Històric de la ciutat de Colònia (Alemanya) per ajudar-los en la recuperació de la documentació després del esfondrament que ha patit.
6. S'acorda oferir la col·laboració d'Arxiviers sense Fronteres a l'Arxiu de l'Estat de l'Aquila després del terratrèmol que ha sofert la regió de l'Abruzzo (Itàlia).
7. S'aprova incorporar el link del web del Consell de Participació del Memorial Democràtic al nostre web.

Sessió 26 de maig de 2009

1. S'acorda encarregar a l'empresa Link la traducció a l'anglès i al francès del text de la Carta Internacional d'AsF per tal de facilitar-ne la seva difusió.
2. S'aprova agrair al soci Pedro Larregle l'elaboració de la base de dades d'entitats relacionades amb la cooperació per tal d'utilitzar-la per fer difusió.
3. S'acorda editar un nombre menor d'exemplars del Butlletí d'AsF - 200 en castellà i 300 en català - i assegurar-ne la seva conservació en documents digitalitzats.

Sessió 30 de juny de 2009

No es prengueren acords en aquesta reunió.

Acords Assemblea General Ordinària

17 de juny de 2009

1. S'aprova l'acta de l'Assemblea General Ordinària de 2008.
2. S'aprova la Memòria de 2008.
3. S'aprova la liquidació de comptes de 2008 i el pressupost de 2009.
4. S'elegeix per unanimitat la candidatura presentada a la nova Junta Directiva 2009 -2013, conformada pels socis: Mariona Corominas i Noguera, Ricard Ibarra i Ollé, Montse Cervera i Vidal, Roser Rodríguez i Baches, Carla Bofill i Malagarriga, Pilar Cuerva i Castillo, Cristina Magriñà i Salvat, Blanca Verdaguer i Montanyà, Jordi Amigó i Barbeta, Salvador Cabré i Llobet, Núria Carreras i Font.

ALTES I BAIXES DE SOCIS

**Altes i baixes de socis
primer semestre de 2009**
Altes 9 socis individuals
Baixes 5 socis individuals

Junta Directiva d'AsF

PRESIDENTA:

Mariona Corominas Noguera

VICEPRESIDENTA:

Fina Solà Gasset

SECRETÀRIA GENERAL:

Immaculada Moratalla Valls

VOCALS DE COOPERACIÓ:

Jordi Amigó Barbeta

Salvador Cabré Llobet

Laura Ureña Bosch

TRESORER GENERAL:

Nicolau Guanyabens Calvet

VOCAL DE PROMOCIÓ I DIFUSIÓ:

Montse Cervera Vidal

VOCAL DE WEB:

M. Assumpció Colomer Arcas

VOCAL DE PUBLICACIONS:

Carla Bofill Malagarriga

Edita: Arxiviers sense Fronteres (AsF) - Espanya

Adreça: Passatge del Crèdit, 7, pral. - 08002 Barcelona
Tel. (34) 93 301 20 34 - **NIF:** G-61898755
<http://www.arxiviers.org> - www.archiveros.org

Redacció (cle): asf@arxiviers.org - asf@archiveros.org

Impressió: Impremta Pagès - ANGLÈS (Girona)

D.L.: GI-1.318/2001

ISSN: 1578-8709